דרך ה' — בעבודה הזמנית

העבודה הזמנית הוא מה שנתחייבנו בו בזמנים ידועים ופרטיה שביתת השבת וקדושתו שביתת העשור ועינויו שביתת הי"ט וקדושת חש"מ החמץ והמצה בזמנם שופר בזמנו סוכה ולולב בזמנם ור"ח חנוכה ופורים ועתה נבאר ענינם:

ענין שבת קודש: ענין השבת בכללו הוא כי הנה כבר ביארנו למעלה שענין העה"ז נותן שיהיו הדברים בו חול ולא קדש. אמנם הוצרך ג"כ שמצד אחר ינתן קצת קידוש לברואים כדי שלא יגבר בם החשך יותר מדאי. והנה שיערה החכמה העליונה את כל זה בתכלית הדקדוק באיזה מדריגה צריך שיהיה החול ובאיזה מדריגה הקידוש הנוסף הזה והגבילה כל זה הגבולים הנאותים בבחי' הכמות האיכות המקום והזמן וכל ההבחנות שיש לבחון בנמצאות. ואולם בבחי' הזמן סידרה ענין הימים של חול ושל קדש ובימי הקדש עצמם מדריגות זו למעלה מזו כפי הנאות והנה סידרה שרוב הימים יהיה חול ולא יהיה קדש אלא השיעור המצטרך. ואולם גזרה שיהיו הימים כלם מתגלגלים בשיעור מספר א' שיסובב בזמן כלו בסיבוב והוא מספר הז' ימים וזה כי הנה בם נברא המציאות כלו ונכלל כל הויתו במספר זה ונמצא מספר זה מה שראוי שיקרא שיעור שלם כיון שכלו הוצרך להוית כל המציאות ויותר מזה לא הוצרך כלל כי כבר נגמרה בו כל ההויה. אמנם יהיו מספר זה מתגלגל והולך וחוזר בסיבוביו עד סוף כל הו' אלפים ולא עוד אלא שימות כל העולם כלו גם הם ישמרו השיעור הזה בכמות הגדול והיינו ו' אלפים ואלף מנוחה ואח"כ תתחדש ההויה למציאות בסדר אחר כפי גזירת החכמה העליונה. והנה כיונה שסוף הסיבוב יהיה תמיד בקדש ונמצא זה עילוי גדול לכל הימים שאעפ"י שרובם חול ורק חלק א' מז' הוא הקדש והוא מה שמצטרך לעה"ז כמו שזכרנו. אמנם מצד אחר בהיות החלק הזה סוף הסיבוב וחיתומו נמצא הסיבוב לו נתקן ומתעלה ע"ז עד שנמצאים כל ימות האדם מתקדשים. והנה זו מתנה גדולה שנתן הקב"ה לישראל להיות שרצה שיהיו לו עם קדוש ולא נתנה לשאר האומות כלל שאין המעלה הזאת ראויה ולא מיועדת להם:

איסור המלאכה בשבת קודש: ואמנם כפי המעלה הזאת שמשיגים ישראל ביום זה כן ראוי שיהיה התנהגם בו. ואולם הנה העסק בעולם כבר ביארנו למעלה שהוא ממה שמקשר האדם בחומריות ומשפיל ענינו ומורידו מן המעלה והיקר שהיה ראוי לו. ומזה צריך שיתנתק בשבת כיון שמתעלה ענינו ממה שהוא בחול ויהיה מחזיק עצמו בערך הראוי למעלה הזאת. ואמנם להנתק לגמרי מן הגופניות ועסקו אי אפשר שעכ"פ בעה"ז הוא וקישורי הגופניות עליו אבל שיערה החכמה העליונה המדריגה שראוי שינתק מן הגופניות והמדריגה שצריך שישאר בה. והמדרגיה שראוי שינתק ציותה לו שינתק והזהירה שלא יחדל מלהתנתק וזה כלל המלאכות כלם שנאסרו בשבת:

עונג שבת וכבודו: ומלבד מה שנאסר שלא לפגום בכבוד הקדש הנשפע ביום זה כמ"ש עוד נצטוינו לכבוד הקדושה הזאת הנשפעת והוא כלל עונג השבת וכבודו בבואו ובצאתו בקידוש ובהבדלה

ושאר כל פרטיו כלם ענינים נוסדים בכללם על היסוד הזה שהוא לשמור את עצמנו בערך הראוי לקדושה הנשפעת לנו ולחבב המעלה הזאת וליקרה לכבוד ענינה שהוא קורבה גדולה אליו יתʼ ודביקות גדול בו ולכבוד נותנה יתʼ שנתן לנו מתנה גדולה כזו. ופרטי הענינים מכוונים אל פרטי הקדושה הזאת ובחינותיה דרכיה ותולדותיה כפי מה שהם באמת:

שאר ימי הקודש: ואמנם גזרה החכמה העליונה להוסיף לישראל קידוש על קידוש ונתנה להם ימי קודש מלבד השבת שבהם יקבלו ישראל מדריגות ממדריגות הקידוש. אמנם כלם למטה ממדריגת השבת השפעתו וקידושו. והנה כפי מדריגתו השפעתם של הימים האלה כן הוצרכנו לינתק מן העסק העולמי וכפי זה הוא איסור המלאכות בהם. והיינו יוה"כ למעלה מכלם ואחריהם ימים טובים ואחריהם חש"מ ואחריהם ר"ח ואין בו ביטול מלאכה אלא לנשים ואחר כל זה חנוכה ופורים שאין בהם ביטול מלאכה אלא הודאה בחנוכה ושמחה ג"כ בפורים. וכל זה כפי ערך השפע הנשפע והאור המאיר הוא:

חגיגת החגים הזמניים: ואולם מלבד הקידוש הזה הנשער במדריגותיו כפי מדריגת קדושת הימים יש עוד ענינים פרטיים מיוחדים לכל זמן מזמנים אלה כפי ענינו. ושרש כלם הוא סדר שסדרה החכמה העליונה שכל תיקון שנתקן ואור גדול שהאיר בזמן מהזמנים בשוב תקופת הזמן ההוא יאיר אור מעין האור הראשון ותחודש תולדת התיקון ההוא במי שקבלו. והנה עפ"ז נצטוינו בחג בכל הענינים שנצטוינו לזכר יציאת מצרים כי בהיות התיקון ההוא תיקון גדול מאד שנתקנו בו וכמש"ל הוקבע שבשוב תקופת הזמן ההוא יאיר עלינו אור מעין האור שהאיר אז ותחודש בנו תולדת אותו התיקון וע"כ נתחייב באותם הענינים כלם. ועד"ז חג השבועות למתן התורה וחג הסוכות לענין ענני הכבוד אעפ"י שאינו אותו הזמן בפרט אלא שקבעה התורה חג זה לזכרון ענין זה וכמ"ש כי בסוכות הושבתי וכו'. וכן חנוכה וכן פורים ועד"ז היו כל ימי מגלת תענית אלא שנתבטלו מפני שלא היו ישראל יכולים לעמוד בהם ונפטרו מהיות עושים זכר להם והתעוררות לאור המאיר. ועתה נבאר המצות האלה בפ"ע: